

Sağlık konusuna devam...

2006-03-07 15:57:05

Geçen hafta kamuya ait sigorta kuruluşlarının özel sektörden hizmet satın almaya başlamalarının bazı sağlık çalışanlarını ve sendikaları rahatsız ettiğinden ve sendikaların bu uygulamayı eleştiren bir rapor hazırladıklarından bahsetmiştim. Raporla, yeni uygulamanın devletin sağlık harcamalarını arttırdığı, bu nedenle de uygulamadan geri dönülmesi gerektiği savunulmaktaydı.

Bu konuda da yaptığım yorum şu olmuştu: Harcamalardaki artış normaldir. Çünkü şimdiye kadar prim ödediği halde devlet kurumlarından sağlık hizmeti almayanlar hizmet almaya, bazı sigortalılar da daha kaliteli hizmet almaya başlamışlardır. Çözüm uygulamadan geri dönmek değil, prim ödemeden devletin sağlık hizmetinden faydalananları prim ödemeye zorlamaktır demiştim.

Konuyu burada kapatmaya niyetliydim ama geçen hafta yaşadığım iki olay beni bu konuda biraz daha yazmaya yöneltti. Birinci olay şöyle gelişti: Sağlık Bakanlığı'nın yeni uygulamasından sonra birçok yeni özel hastane açıldı. Bu da beraberinde rekabeti getirdi. Daha fazla kendilerine hasta çekmek amacıyla hastaneler sevkli hastalardan talep ettikleri ücretleri düşürmeye, hatta bazıları para bile almamaya başladı. Parasal konularda aşırı derecede hassasiyeti olan bir arkadaşım bu tip işleri iyi takip eder. Bana gelip, hemen 'tüyo'yu verdi: 'X hastanesi sevkli hastalardan ücret almıyormuş. Biz ailece Check-Up'a gidiyoruz. Siz de gidin.' Hemen aklıma sendikanın raporu geldi. Eski sitemde zorunlu olmadıkça devlet hastanesine uğramaktan korkan arkadaşım, devlet tarafından finanse edilince zaruri olmayan durumda bile ailece hastane gezmesi yapmaktaydı. Tabi sonuçta tıbbi bir kontrol yapıldığı için yeni sistemin yaşam kalitesinin arttığına bir göstergesi olan bu vaka, diğer taraftan sağlık harcamalarının neden arttığına ilişkin bir ipucu da vermekteydi. Sigortalıların sigorta şirketlerini 'söğüşlemeye' çalışması çok yaygın bir olgudur. Bu yüzden sigorta şirketleri ödemelerini sigortayı satın alanların bunu suistimal etmelerini engelleyecek şekilde düzenlemeye çalışırlar. Örneğin, arabanız çalınırsa sigorta şirketi yenisini vermez. Verirse herkes senenin sonunda arabasının kapısını açık bırakır ki; araba çalınsın, modeli yenilensin.

Sigorta şirketleri sadece hastalar tarafından değil, doktorlar tarafından da suistimal edilirler. Sağlık hizmetlerini veren doktorlar ile bu hizmetleri finanse eden sigorta şirketleri arasındaki menfaat çatışması da uzun yıllardır iktisatçıların tartıştığı bir konudur. Doktorlar, hastalar hakkındaki sahip oldukları bilgi avantajını sigorta şirketleri aleyhine kullanabilir, sigorta şirketine gereksiz derecede yüksek faturalar çıkarabilirler. Sigorta şirketlerinin doktorun yaptıklarını değerlendirmesi çok zordur. Geçen hafta dinlediğim ikinci hikaye bununla ilgiliydi. Özel sağlık sigortası olan bir arkadaşım parmak uçlarındaki uyuşma nedeniyle özel bir hastaneye gitmiş. Bir iki tetkikten sonra doktor, "Hemen bu Cuma ameliyat olmalısın" demiş ve eklemiş, "Hiç endişelenme sigorta şirketin ameliyat parasını öder". Ameliyat gözünü korkuttuğu için arkadaşım düşünmek için süre istemiş ve iki farklı doktora daha gitmiş. Sonradan gittiği iki doktor ameliyatsız hiçbir şeyi olmadığını hatta önemli bir şeyinin bile olmadığını söylemişler. Tüm sigorta şirketleri bu tip susitimleri engellemeye çalışırlar ama kolay kolay başarılı olamazlar. Buldukları en iyi çözüm sigorta şirketlerinin hastane sahibi olmalarıdır. Böylece para patronun bir cebinden çıkıp diğer cebine gider. O yüzden sigorta şirketi doktorun kendisini 'kazıklamasından' endişe etmez. Ancak bu da yüksek sigorta primi

olarak hastalara geri döner.

Sonuç olarak; maalesef, mükemmel işleyen bir sağlık sistemine hiçbir ekonomide henüz ulaşılmış değildir. Fakat bu Türkiye’de yeni uygulamadan geri dönülmesi için bahane teşkil etmez. Zaten sağlık hizmetlerinin hâlâ büyük çoğunluğu hâlâ büyük ölçüde devlet tarafından sağlanıyor. O sistem de en az diğerleri kadar hatta onlardan daha fazla suistimale açık. Yapılması gereken sistemi olabildiğince akılcı hale getirmekten başka bir şey değil.